

Felcsúti Hírlap

2022. szeptember, XI. évf., 9. szám (121.)

Mérföldkő Iskola épült Felcsúton

Átadták az Endresz György Általános Iskola új épületét

Keresse különszámunkat!

Barangoló

Szentendrén járt
a Gyöngyvirág Nyugdíjasklub

Arcvonás

Találkozás
Szabó Emese lovas trénerrel

Élet-út

Felcsúton talált otthonra
a hazájából menekülő ukrán család

Szeptemberi tartalom

6

Élet-út

Felcsúton talált otthonra
a hazájából menekülő ukrán család

10

Barangoló

Szentendrén járt a Gyöngyvirág Nyugdíjasklub

12

Képriport

Megnyitotta kapuit a Hotel Pancho

16

Ajánló

Októberi programok a könyvtárban

17

Arcvonás

Találkozás Szabó Emese lovas trénerrel

22

Mesesarok

Darázsveszedelem

24

Teremtett világunk

Több mint száz év után újra megjelentek
a hódok Magyarországon

26

Kert

Szobanövényeink felkészítése télre

27

Harangszó

Idén 25 éves a bicskei Szent László Általános Iskola
Kovács

30

Mozaik

3

Lapszél

Őszelői kezdetek

4

Mérföldkő

A tanévnyitó keretében adták át
az Endresz György Általános Iskola új épületét

Őszelői kezdetek

Szeptember első reggelén szinte hivatlanul állított be az ős. Azóta napról napra hosszabb a sötét és tapinthatóbb a hideg. Lassanként megadja magát a természet. És ebben a megadásban valahogy az ember is kedvét veszti. De mégis... mégis mozdul benne valami – az elmúlásban ott érzi a kezdetet. Nem véletlenül. Volt idő, réges-rég, amikor őszele havában, szeptember elsejével kezdték az évet. Lapunk szeptemberi számában is csupa (újra)kezdetet mutatunk be. Megismerkedtünk azzal az ukrán családdal, amelynek az otthonát hátrahagyva a háború elől kellett menekülnie, hogy aztán rátaláljon településünkre, s itt kezdjen új életet. Ellátogatunk az újabb makovecki mesterű falai közé, a Hotel Pancho ugyanis megnyitotta kapuit, s várja a megpihenni érkezőket. Találkozunk egy trénerrel, aki a ló bölcsességét hívja segítségül az emberi lélek gyógyításához, s aki a környék többi szakemberével összefogva napjaink felkavaró világában újabb segítő programot indít a térségben. Útra kelünk, s elsétálunk egészen az Alcsúti Arborétumig, hogy meglessük az új lakókat, az egykor őshonos hódokat, amelyek több mint száz év után adtak egy új esélyt hazánknak. Felidézzük a falutörténeti jelentőségű idei tanévnyitó legszebb pillanatait, s különszámunkban megmutatjuk, hogyan telnek az első tanítási napok az új iskolaépületben, ahol már most sorsok, történetek íródnak – legyünk hát ezek olvasói.

Nagy Enikő

Fotó: pexels.com

Ménföldkő Iskola épült Felcsúton

A tanévnyitó keretében adták át az Endresz György Általános Iskola új épületét

Az idei szeptember elseje kétségkívül piros betűkkel kerül majd be Felcsút históriás könyvébe, a 2022/2023-as tanév kezdetén tanulóink és tanáraink ugyanis birtokukba vehették az Endresz György Általános Iskola új épületét. Az iskolaátadóval egybekötött évnyitón közösségünk meghatározó alakjai mellett a teljes iskolaközösség összegyűlt, hogy együtt ünnepeljen. A legkisebbeket, az új épület legelső osztályosait a szülők is elkísérték. Miután a kicsiket pártfogásuk alá vették a nagyok, a nyolcadikosok, az iskola névadójára emlékezve levegőbe repültek a sárga-kék papírrepülők, s elkezdődött az új tanév, amelynek már a legmodernebb technológiával, a kor műszaki színvonalának megfelelően készült iskolaépület ad otthont. Mivel a régi iskola épületét már jócskán kinőtte a település, 2020 őszén kezdődött meg a világhírű magyar óceánrepülőőről elnevezett Endresz György Általános Iskola új épületének megépítése a felcsúti Faluház mögötti területen, a hajdani sportcsarnok helyén. A Nemzeti Köznevelési Infrastruktúra Fejlesztési Program keretében megvalósuló projekt első lépéseként 2020 decemberében tették le az iskola alapkövét, s a több mint hatmilliárd forint összértékű beruházás zárásaként a 2022. szeptember 1-jei tanévkezdésre öltött végleges formát a kétszintes, tizenhat tantermes, 1000 négyzetméteres tornacsarnokkal és saját főzőkonyhával ellátott iskolaépület, amely akár 480 gyermek számára teremtheti meg a lehetőséget, hogy a legkorszerűbb körülmények között folytathassa tanulmányait a közösségben.

Lapunk mellékleteként keresse a Felcsúti Hírlap **Az iskola** című különszámát, amelyben többek között felidézzük az iskolaátadóval egybekötött tanévnyitó legszebb pillanatait, áttekintjük az iskolaépület kivitelezésének legfontosabb fázisait, bepillantunk az elsősök és tanító nénijük első iskolás napjaiba, s meglátogatjuk az akár 600 személy kiszolgálására alkalmas főzőkonyhát is.

Élet-út Isten mosolyog

Felcsúton talált otthonra a hazájából menekülő ukrán család

Az ENSZ adatai szerint több mint tízmillió ember menekült el Ukrajnából az orosz invázió kezdete óta. Lengyelország és Oroszország után a legtöbben – több mint egymillióan – Magyarország területére léptek be. Olena és családja nem sokkal a háború kitörése után kényszerült elhagyni az otthonát. Az Ukrajna déli részén, a Herszon és Odessza között fekvő Mikolajiv városából indultak útnak, s többnapnyi viszontagságos utazást követően érkeztek meg Felcsútra. Községünk egyik jóakarójának köszönhetően találtak menedéket és munkát a településen. Otthonuk a bombázások következtében azóta lakhatatlanná vált, visszaút számukra egyelőre biztosan nincsen. Olenának hálásak az új életükért, amelynek súlyos árát a régi életük elvesztésének fájdalmával fizették meg. Történetük csupán egy azon millióké közül, akik a hatalmaskodók kíméletlen játszmáinak elszenvedőivé váltak, s akiknek a hangja odavész a háborús hírek őrzítő morájában. A haiku mestere, Fodor Ákos írta: a háború az, amikor Isten sírni tanul. Hiszem ugyanakkor, hogy amikor valaki nem marad részvétel, s a háború kegyetlensége miatt ártatlanul szenvedőket megsegíti, mosolyog az Isten.

Egy vörös macska szundikál békésen a kanapén, befogadott állat, újdonsült gazdáinak jóságából lelt otthonra a felcsúti Fő utca egyik takaros kis házában, ahová a lakók is csupán nemrég költöztek be – köszönhetően Csepeli Árpádnak, a felcsúti kertészet vezetőjének, aki a kora tavasszal történtek hatására elhatározta: „örökbe fogad” egy ukrán családot, melynek a háború pusztítása elől otthonát hátrahagyva kellett menekülnie. „Február 24-én vette kezdetét a háború, Kijevben, Harkivban, Odesszában és Donbaszban is robbanásokat lehetett hallani, s bár nem tudtuk, mi fog történni, nem akartunk menekülni – kezdi mesélni Olena. – Ám március 2-án az oroszok elfoglalták Herszont is, majd másnap elkezdték bombázni a szülővárosunkat, Mikolajivot, amely az egyik legfontosabb ukrán kikötőváros. Testközelből láttuk, ahogyan becsapódnak a rakéták, és bevonulnak a városba a tankok. Míg eleinte csupán a honvédelmi állások szolgáltak célpontul, addig később már bármit elérhettek a támadások, óvodák, iskolák, kórházak és lakóépületek estek áldozatul, s lángokban álltak az erdők, a búzamezők. Ha megszólaltak a szirénák, futottunk az óvóhelyek valamelyikére, ahol feszülten várakoztunk. Lassanként minden élelmiszer-tartalékunk elfogyott, a boltok polcai üresen maradtak, s nem érték el hozzánk a segélyszállítmányok sem. Órákat kellett várakozni, hogy az ember kenyérhez jusson, miközben folyamatosan lövöldöztek körülöttük. Olyan alacsonyan repültek a gépek, hogy szinte megérinthettük őket, s nem lehetett tudni, legközelebb hol fognak bombázni. Kitért a pánik, az emberek rettegetek, a valóság számunkra a félelemről, a fenyegetettségről, a bizonytalanságról szólt, az otthonunk, az életünk került veszélybe. Tudtuk, hogy ha békében és

biztonságban akarunk lenni, egyetlen választásunk marad: hátrahagyni mindent, és menekültként élni. Mivel könyvelőként dolgoztam az iskolában, az utolsó pillanatig kitartottam, hiszen felelősséget éreztem az emberekért. Ám március 11-én fel kellett ismernem: nincs tovább maradásunk. Munkanap volt, még kitöltöttem a munkaidőmet, délután értem haza, s mindenki mondta, hogy itt az ideje menekülni, mivel jött a hír, hogy felrobbantják a hidakat, vagyis később már nem lesz lehetőségünk elindulni. Hirtelen kellett összepakolnunk, egyetlen bőrönddel vágjunk neki az útnak, szinte mindenünket ott kellett hagynunk. A kisfiam, Danilo édesapja itt a városban maradt. Csak egyetlen irányba indulhattunk el biztonságban, Odessza felé. Egy önkéntes segítő teherkocsiján kaptunk helyet, hideg volt, a bőröndünkön ültünk, csupa anyukák és gyermekek, sőt, párhetes csecsemők utaztak velünk. Azt ígérték, hogy néhány óra múlva védett helyen leszünk, de közel húsz óra volt, mire fedezékbe kerültünk, ekkor még Ukrajnán belül. De hála Istennek minden ellenőrzésen gond nélkül ájtutottunk, és mindent túlélünk.”

Többnapnyi hányatott utazás következett, miközben Olena a kisfia, Danilo és az édesanyja, Vira társaságában hol itt, hol ott hajtotta álmra a fejét. „Kezdetben valójában tranzitországnak gondoltuk Magyarországot, de mivel sehol sem várt bennünket senki, nem volt hová mennünk, végül mégis itt maradtunk – árulja el Olena. – Voltaképp véletlenül kerültünk Felcsútra. Egy nagyegyházi család vett minket a szárnyai alá. Nekik köszönhetően ismerkedtünk meg Csepeli Árpáddal, aki egyébként is be akart fogadni egy ukrán családot. Mi lehettünk azok. Ide jöhettünk ebbe a házba, amelyet felújítottak, kifestettek, berendeztek szá-

munkra. Még tűzifát is biztosítottak télire. S túl azon, hogy lett egy új otthonunk, munkát is kaptunk. Édesanyámmal a kertészetben kezdtünk el dolgozni, én a virágokról gondoskodom, anyu pedig takarít. Danilo az Endresz György Általános Iskola 5. osztályának a diákja lett, Csepeliné Okszánával magyarul tanul.” „Régen történt velem olyan jó dolog, mint itt, Felcsúton – mondja a kisfiú. – Új országot, új embereket ismerhettem meg. Az iskolában vigyáznak rám, barátkoznak velem, senki nem hagy cserben. Minden játékom otthon maradt, de már van egy biciklim. Anélkül nem is mennék sehova. Jó itt nekem.” „Az Árpád név azt jelenti, védelmező hős, nemes vezető – kerül elő egy papiros, s olvassa fel kutatómunkájának eredményét Vira. – Árpád fejedelem volt az, aki a Kárpát-medencében otthont talált a népének. Mi is egy Árpádnak köszönhetően leltünk menedékre. Nagyon hálásak vagyunk neki, és szerencsésnek érezzük magunkat, hogy a hontalanná vált milliók közül számunkra megadatott az újrakezdés lehetősége.” „Eleinte csak sírtunk, nem értettük, miért történik ez velünk – folytatja Olena. – A szülővárosunkat a földdel tették egyenlővé, a mi otthonunk is lakhatatlanná vált. Nincs hova hazamennünk. Odalett mindenünk. Szinte mindenki elhagyta már a várost, hiszen akinek netán még áll is a háza, az is víz és áram nélkül maradt. Élhetetlenné vált a vidék. Persze a szívünk legmélyén még mindig hazavágyunk, de nem tudjuk, mi lesz velünk. Azt szeretnénk, ha mihamarabb béke lenne. De addig is, úgy néz ki, itt maradunk. Tanuljuk a nyelvet, dolgozunk. Nagyon hálásak vagyunk, hogy a felcsútiak befogadtak minket. Nem is tudjuk, hogyan érhetett bennünket ekkora áldás. Én úgy érzem magam, mintha egy mesébe csöppentem volna bele. A háború borzalmából a virágok, a színek és az illatok világába kerültem. Béke van körülöttem, mosolyognak rám az emberek. Odahaza felöltözve aludtunk, hátha éjjel kell menekülnünk. S itt megtörtént, hogy újra nyugodtan alhattunk. Mindenki kedves velünk, amiben kell, segítenek a szomszédok. Ruhákat és ételt is kaptunk. Az, aki nem élte át, hogy mindenét hátrahagyva menekülnie kelljen, talán nem is tudja, ahogyan eddig mi sem tudtuk: mekkora kincs az otthon.”

Nagy Enikő

Fotó: Döme László Balázs

(Ezúton is köszönet Csepeliné Okszánának a tolmácsolásért!)

Barangoló Mediterrán séták

Szentendrén járt a Gyöngyvirág Nyugdíjasklub

A Dunakanyar ékszerdobozába, a művészek városába, Szentendre csodavilágába látogattak a Gyöngyvirág Nyugdíjasklub nagymamái és nagypapái.

Míg tavasszal a Csongrád-Csanád megyei Ópusztaszer, addig ősszel a Pest megyei Szentendrét választották úti célul a Gyöngyvirág Nyugdíjasklub vállalkozó kedvű tagjai, akik különleges „csapatépítő” programként évente kétszer kelnek útra, hogy felkeressék hazánk egyik, a turisták által is igen kedvelt települését. „A közös kirándulások azok, amelyek a legtöbbeket megszólítanak, nem volt ez másként most sem, megtelt a busz, amely ezúttal a Visegrádi-hegység és a Szentendrei-Duna találkozásánál fekvő mesebeli városba repített bennünket” – mondja a mintegy 55 tagot számláló, jövőre éppen negyven esztendőös Gyöngyvirág Nyugdíjasklub egyik vezetője, Schmidtne Jutka, aki ismertetőjében már az utazás során mesélt társainak a művészetek városáról, így a buszos „gyorstalpaló” után nem is maradt más hátra, mint a városnézés, teli érdekesebbnél érdekesebb megállókkal. „Először a Czóbel parkból nyíló festői szépségű japánkertben sétáltunk, majd Szentendre belvárosába vezetett az utunk – kalauzol Jutka. – Szentendre jellegzetes városképe a törökök kiűzése után, a XVII. század végén alakult ki, köszönhetően a szerb, dalmát és görög telepeseeknek. A mediterrán hangulatú zengugos színes kis utcák, a macskakövek, a barokk stílusú házacsokák, a szerb templomok és a sejtelmes szűk sikátorok egyszerűen lenyűgöztek bennünket, s persze a Fő térről a Duna-korzóra vezető Bercsényi utca legendásává vált, a járókelők feje felett lebegő esernyői is, amelyek

alatt meg is álltunk egy csoportkép erejéig. Láthattuk a teátrumnak otthont adó barokk városháza impozáns épületét, ellátogattunk a Kovács Margit életművet bemutató múzeumba is, ahol a Kossuth-díjas kerámiaművész mintegy háromszáz alkotását csodálhattuk meg, s jártunk – kicsit már a közelgő ünnepre hangolódásként is – a Hubayházban kialakított Karácsony Múzeumba is. A kiadós ebédet követően a város legrégebbi építménye, a XIV. században a Várdomb tetején épült Keresztelő Szent János-plébániatemplom felé vettük az irányt, ahonnan szinte az egész várost belátni. Következett aztán a Marcipán Múzeum, ahol a világhírű Szamos családi manufaktúra látványműhelye kapott helyet, s ahol valóságos marcipáncsodák díszelnek. Tom és Jerry, Pinokkió, Hófehérke és a hét törpe, Maci Laci, Vuk, Piroška és a farkas, Süsü, a sárkány, avagy igazi mesevilág elevenedett meg a szemünk előtt, de ott volt Mozart marcipánból megformált hegedűje, az Országház „édes” épülete vagy éppen Diana hercegnő és a popkirály, Michael Jackson életnagyságú szobra is, cukorszirupból és mandulából. Nem győztünk hát egyik ámulatból a másikba esni!” Jutka és társai a Duna-korzón tett romantikus sétát követően tértek haza Felcsútra, hogy aztán nem sokkal később útnak induljanak testvérklubunk székhelyére, Csókakőre.

Nagy Enikő
Fotó: Schmidt Kata

Ahol ég és föld összeér

Megnyitotta kapuit a Hotel Pancho

Nemrégiben újabb makoveczi mestermű öltött formát az akadémiai épületegyüttes darabjai között. Szervesen illeszkedve a környezetéhez a Hotel Pancho nyártól várja vendégeit a Pancho Aréna és a Puskás Akadémia Sport- és Konferenciaközpont szomszédságában. Az építészeti megfogalmazásában „nővéreikhez” hasonlóan egyedülálló műremek a testi-lelki feltöltődés ideális színhelye lehet. Keindl Zoltán, a Hotel Pancho igazgatója vezetett körbe a különleges létesítményben.

„A 35 szobával, étteremmel, wellnessrészleggel és konferenciateremmel ellátott, négycsillagos Hotel Pancho nyáron nyitott meg vendégei számára – kezdi Keindl Zoltán igazgató. – Kimondottan felnőttbarát szállodaként működik, ami azt jelenti, hogy nem elsősorban a kisgyermekes családokat várjuk, sokkal inkább azokat, akik kettesben szeretnének kikapcsolódni. Nekem is vannak gyermekeim és unokáim, így jól tudom, milyen sokat számít, ha a párunkkal egy kis időre elvonulhatunk. Ennek ellenére persze tudunk rugalmasak lenni, s ha a szülők mégis gyermekeikkel érkeznének, szeretettel fogadjuk

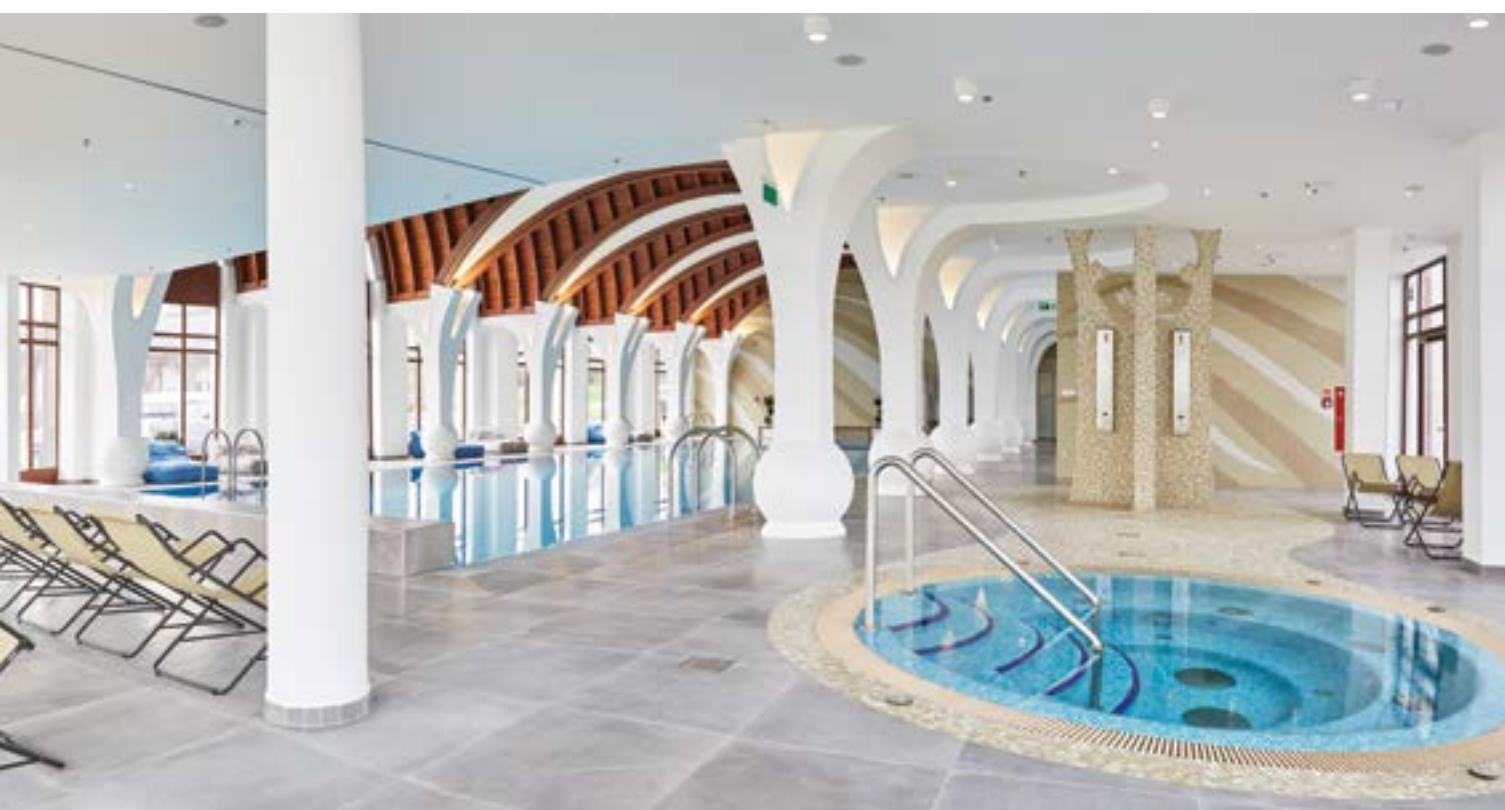
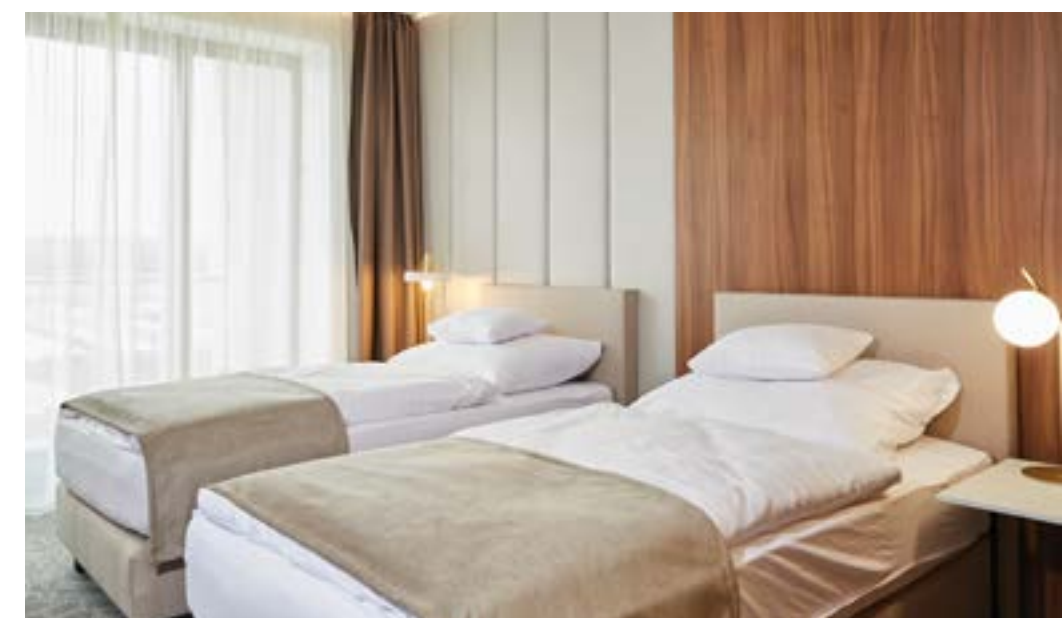
őket. S minthogy a szálloda tárgyalóval is rendelkezik, kiválóan alkalmas céges csapatépítők megrendezésére – profilunk fontos része ez is. De hotelünk a jövőben akár edzőtáborba, felkészülési mérkőzésekre, hazai és nemzetközi tornákra érkező futballcsapatok szálláshelyéül is szolgálhat.”

A Pancho Hotel 35 elegáns, 25 négyzetméteres, kétágyas, zuhanykabinos fürdőszobával és külön vécével ellátott szobája többek között nagyképernyős televízióval, telefonnal, minibárral, szobaszéffel, ingyenes wifivel, légkondicionáló berendezéssel felszerelt, egy szoba pedig akadálymentesített. Valamennyihez erkély is tartozik. Az étterem bőséges kínálatot várja a vendégeket; a büféreggeli és büfévacsera között a konyhafőnök, Váradi Roland által összeállított étlapról választhatnak az inyencek. A Séfek séfe című főzős valóságshow sztárjának hitvallása, hogy minőségi ételt csak minőségi alapanyagokból lehet készíteni, így a konyhaművész a hozzávalókat elsősorban helyi termelőktől szerzi be. A szálloda wellnessrészlegében a 25 méteres beltéri úszómedence mellett egy hatfős jakuzzi, egy tízfős gőzkamra, egy tizennégy fős finn és egy négyfős infrasauna, illetve egy merülőmedence található. A pihenőtér nyáron napozóterasszal egészül ki. A wellness recepcióján smoothieket kóstolhatunk, de akár masszázst is kérhetünk. A 136 négyzetméteres, interaktív táblával is felszerelt tárgya-

ló tökéletes helyszíne lehet kisebb (legfeljebb 20-25 fős) workshopoknak, tréningeknek, továbbképzéseknek.

„Nem csupán a hotel honlapján, de a Booking.com és a Szallas.hu oldalon is foglalhatók a szobáink – mondja Zoltán. – Telt házzal nyitottunk, s szeretnénk, ha minél többen megismernék a Hotel Panchót, amelyet építészeti megoldásai egészen egyedivé tesznek. De emellett azért is vonzó lehet a vendégek számára, mert a Váli-völgy gyönyörű és békés természeti környezetében helyezkedik el, ugyanakkor a főváros forgatagától sincs messze. Fiatalos csapatunk igazi vendégszeretettel várja a látogatókat. Azt hiszem, ez sem utolsó szempont. Személyzetünket helyiek és környékbeliek alkotják, a legtöbben a felcsúti Letenyeyben végeztek, így a szálloda pályakezdési lehetőséget biztosít számukra. Tudom, milyen fontosak az első munkatapasztalatok. Magam is végigjártam a ranglétrát. Az egykori Duna InterContinentalban, avagy a későbbi Marriottban londonerként kezdtem, voltam recepciós és concierge is, majd 15 év után a Four Seasonsbe kerültem, ahol 17 éven át szolgáltam. Több mint húsz éve Alcsútdobozon élek a családommal, s az, hogy helyben tudtam elhelyezkedni, külön öröm számomra. A Hotel Pancho vezetése rendkívül megtisztelő feladat – igyekszem megfelelni neki, s legjobb tudásommal jelen lenni.”

Nagy Enikő, fotó: Főrika Attila, Hotel Pancho

Az akadémiai épületegyüttes

A Puskás Akadémia alapítója, Orbán Viktor miniszterelnök 2006-ban kereسته fel Makovecz Imrét, hogy segítségét kérje egy egyedi építet környezet megálmodásában, s hogy a XVIII. század második felében épült egykori kismemesi udvarházat fejlessze olyan épületegyüttessé, amely – Puskás Ferenc örökségének ápolása mellett – a futballistává, a sportemberré, egyáltalán: az emberré nevelés méltó kulisszája, a magyar és akár a nemzetközi labdarúgás fontos szakmai központja és szellemi műhelye lehet, egyúttal egységes koncepció mentén teret enged a Makovecz Imre által hirdetett magyar szerves építészeti gondolkodásnak. A mintegy kétszáz éves kúriából az ifjú labdarúgóknak otthont adó kollégium lett, megépült az ügyvezetési és egészségügyi központ, valamint a konyha-étterem épülete is. A Puskás Ferenc spanyol becenevéről elkeresztelt Pancho Aréna 2014-ben készült el. A világ legszebb stadionjai közé választott, közel négyezer személy befogadására alkalmas „futballszentély” világszinten az egyik legnagyobb középület, amely az organikus építészeti jegyében született meg. Az akadémia „sportkatedrálisa”, a Puskás Akadémia Sport- és Konferenciaközpont 2018-ban épült meg, hogy egyszerre legyen a sport és a tudomány szolgáltatója. Ahogyan a Hotel Pancho, úgy a PASK is már teljes egészében egy-egy Makovecz-tanítvány munkája.

Októberi programok a könyvtárban

Fotózkodj a szabadban!

Kedves ovisok, általános és középiskolás fiatalok!

Október 3. és 9. között az Országos Könyvtári Napok keretében játékra hívunk titeket.

Készítsetek egy fotót kedvenc könyvetekkel a szabadban, s küldjétek el a felcsut@vmk.hu vagy a szecsodizsuzsa@freemail.hu e-mail címre október 9-e, vasárnap 10 óráig.

A játék résztvevői között ajándékokat sorsolunk ki, a sorsolás időpontja:
2022. október 10., hétfő, 18.00

Hogyan kel életre a mese?

Bodrogi Éva meseillusztrátor érkezik hozzánk a könyvtári napok alkalmából.

Mesék, versek a hangyákról és a cirkusztól sok játékkal – így hangzik különleges foglalkozásának a címe.

– Időpont: 2022. október 7., péntek, 10.00

– Helyszín: Tamássy–Margalit-kúria, a Gyöngyvirág Nyugdíjasklub terme
A belépés díjtalan.

Őszi alkotóműhely

Kézműves délutánra várunk minden alkotni vágyót. Inspirációval Rezső Erzsébet, a harisnyavirágok mestere szolgál majd, akivel együtt harisnya- és gipsztököskéket, valamint levéldekorációkat készíthettek.

Akár üdítőt és nassolni valót is hozhattok magatokkal.

– Időpont: 2022. október 15., szombat, 10.00–12.00

– Helyszín: Tamássy–Margalit-kúria, a község könyvtára
A belépés díjtalan.

Arénonás A ló tükrő

Találkozás Szabó Emese lovas trénerrel

Egy ló és egy juh különös párosa legelészik békésen a gyepen. A birka egy pillanatra sem szakad el társától, már-már rajongással tekint „nagytestvérére”. Gazdájuk kérésére az állatok komótosan ideballagnak hozzánk, s udvariasan „bemutatkoznak” nekünk. A ló közelsége elementáris erővel hat rám, mély tekintetbe pillantva nyugalom jár át, a birka huncut pofáját látva pedig az ember akarva-akaratlanul is elmosolyodik. Báró és Szaffi korántsem hétköznapi jószágok, Szabó Emese tréningjeinek és coaching foglalkozásainak szerves részei, különleges tudásukkal sokakat segítettek már át a kríziseken, az elakadásokon. Hogy miben is áll a tudományuk, azt gazdájuk az alcsútdobozi „tréningközpontban” mondja el nekünk.

Ritka az olyan összhang ember és állat között, mint amilyen Szabó Emese és Báró, no meg Szaffi között külső szemlélőként is tapasztalható. Az Alcsútdobozon állat-asszisztált tréningeket szervező, egyébként Kajászón élő Emese 1989 óta dolgozik trénerként, 1992 óta coachként. A szakma hazai kialakulása óta foglalkozik vállalati tréningekkel. „Kezdetben hagyományos módon, oktatótermi keretek között tartottam képzéseket cégvezetőknek, értékesítőknek, ügyfélszolgálatosoknak – meséli. – Az állatok beépítését a tréningekbe éppen tíz éve kezdtem el. Báróval kezdődött minden. Ő egy lipicai arab félvér, 2010-ben, tízéves korában került hozzám. Egyszerűen csak lovagolni szerettem volna, de a találkozásunk szerelem volt első látásra. Egy füves körkarámban legelészett, felnézett, s összeakadt a tekintetünk. Azonnal tudtam, hogy együtt van dolgunk. Az első néhány évünk azonban nem volt könnyű, hosszú út vezetett odáig, hogy kölcsönös tiszteleten alapuló kapcsolat alakuljon ki közöttünk. Mivel Báró korábban fogatlóként működött, nagyon mereven mozgott, meg kellett küzdenem vele. Meghatározó időszak következett az életünkben, menny és pokol, sikerek és kudarcok, ám minél több időt töltöttem vele, annál inkább rájöttem, mennyit tanulok tőle. Olyan mélységeket érintett meg bennem, olyan felismerésekhez vezetett el, hogy valósággal megváltozott az életem. Emiatt magától értetődő volt, hogy a tréningekben is részt kell vennie.”

A belső utazás kezdete

Emese 2013-ban kezdett el úgynevezett loasszisztált tréningeket vezetni, amelyek során teljes jogú „trénertársával”, az általa képzett és felkészített Báróval tart képzéseket cégek és magánszemélyek – gyermekek, felnőttek, párok, családok – számára, amellet egyébként, hogy az általa kidolgozott módszerrel lovak kiképzésével is foglalkozik. „Míg a vállalati tréningek leggyakoribb témája a csapatépítés, az együttműködés, a kommunikáció, a harmónia vagy épp a konfliktuskezelés, addig a magánszemélyek számára tartott egyéni vagy csoportos coaching foglalkozásokon leginkább a párkapcsolati kommunikáció, az önismeret-fejlesztés, az önbecsülés, az érzelmi intelligencia, a változáskezelés, a pályaválasztás vagy épp a stresszkezelés kérdése kerül elő, valamint speciális program az ADHD-s, vagyis a figyelemhiányos hiperaktivitási zavarral küzdő gyermekek, illetve szüleik tréningje – árulja el Emese. – Lovas és nem lovas egyéneknek egyaránt szólnak a tréningjeim, s a legfontosabb, hogy a ló nálam nem valamiféle »biodíszlet«, hanem az egyik kulcsszereplő, amely a »lóságát« megélve, annak méltóságával tud jelen lenni, és az embereknek segíteni. Viccesen szoktam mondani: Báró, ha ember lenne, alighanem pszichológus lenne. A tréningek résztvevői a kezdetektől arról számolnak be, hogy ahogyan annak idején az én történetemben, úgy a ló hatására az ő életükben is konkrét változás indult el. Persze a lovas tréning sem csodaszer, de komoly belső utazásra hív, méghozzá az oktatótermi tréningekkel össze sem hasonlítható ütemben. Idő, míg a hagyományos módszerekkel lehámozzuk, ki vagy, mit hoztál, ám itt odalépsz a lóhoz, s az első tíz másodpercben megmutatja rólad az igazat.”

Suttogó a ló is

A ló hatezer éve társa az embernek, ám az 1960-as évektől elveszítette tradicionális jelentőségét. A II. világháború után a hadseregek már nem számítottak rá, s a gépesítés miatt Európa mezőgazdaságából is kiszorult. Ugyanakkor ez egy új korszak kezdetét jelentette számára. Felfedezték, hogy a ló képes és hajlandó ráhangolódni az emberre, s bár már az ókorban is használták gyógyítóként, kontinensünkön csak a hetvenes években talált rá a pszichológia: ekkortól kezdték hasznát venni a drogrehabilitáció, a pánikbetegség, az autizmus vagy éppen a poszttraumás stressz szindróma területén. Magyarországon a lómediált tréningek pedig a 2000-es közepén terjedtek el. „Pár évtizeddel ezelőtt az ember még együtt élt a természettel, annak szerves része volt, ám a városiasodás saját életformát hívott életre. Az ember eltávolodott a természettől, s ez komoly pszichés problémákat eredményezett, tudat alatt rendkívüli hatással van a mentális egészségünkre – vallja Emese. – A ló fantasztikus élőlény, amelyet ajándékba kaptunk, hogy segítsen visszatalálni önmagunkhoz. Már a találkozás első pillanatában erősen hat ránk, s lassanként vezet bennünket az önismeretben. A ló tükröz, azonnal, ösztönösen ad visszajelzést, reagál a felé érkező ingerekre, érzésekre, viselkedésekre. Érti az embert. Ugyanakkor szimbólum is, valakit vagy valamit megjelenít az ember számára, s ezzel gombokat nyomogat bennünk, az, ahogyan a lóval viselkedünk, pontosan leképezi a más emberekhez fűződő viszonyunkat, mintázza mindennapi kapcsolódásainkat, s ezáltal lehetőségünk nyílik a felismerésre és a változtatásra. Az, hogy egy ló közelében lehetünk, és tanulhatunk általa, adomány. Általa jobb emberré válhatunk, s ez nem kevés. Hajdanán suttogónak nevezték azt az embert, aki különleges adottságaival, halk szavakkal képes volt lecsillapítani egy megvadult lovat, ám most már tudom, hogy ez visszafelé is működik: a ló is képes hatni az emberre, megnyugtat, vagyis suttogó a ló is.”

Az új kedvenc: a birka

Az Emese és Báró alkotta pároshoz 2018-ban egy talált kutya is csatlakozott, majd 2021-ben egy másik, egy menhelyi. A megfelelő képzést követően immár ők is a tréningek részesei. A csapat legújabb tagja pedig nem más, mint Szaffi, a birka. „Egy másfél éves suffolk juhról van szó, amely a tenyésztőnek hála rendkívül szociális – mondja gazdája. – Kimondottan azért hoztam, hogy legyen itt egy társa Bárónak, s olyanok lettek, mint Micimackó és Malacka, folyamatosan együtt vannak, jól megértik egymást. Báró tanítgatja a birkát, amely szintén a tréningek része lett, s a legtöbbször el is viszi a show-t. A lovas és a kutyás tréningek már nem ismeretlenek az emberek számára, ám azon, hogy birkával is dolgozhatunk, elcsodálkoznak, s amint megismerik Szaffit, máris odavannak érte. Tetszik nekik, hogy közvetlen, hogy ha megszólítják, akkor odafigyel és odajön, s ahogyan a ló, úgy a juh is képes tükröt tartani elénk: megmutatja, hogy a kapcsolatainkban hogyan működünk, és hol vannak az elakadásaink. 2022 őszétől komplex coachingot vezetnek, minden állat részt vesz benne, vagy ha valamelyik különösen megszólítja az adott személyt, akkor kimon-

dottan azzal az állattal dolgozunk. Sajnos állatasszisztált coachingot nem ír fel a háziorvos, pedig sokkal jobb szolgálatot tehet, mint bármi más.” Emese egy történetet is elmesél: „Egy alkohol- és drogfüggő fiatalokból álló csoporttal foglalkoztam, akkor más lovakat is hívtam segítségül. Az volt a fiatalok feladata, hogy közelítsek meg a lovakat, amelyek azonban elkezdtek vadul játszani, s hirtelenjében mindenki kiosont a térből. Volt egy fiú, aki a későbbiekben sem volt hajlandó odamenni a lovakhoz, annyira megijedt tőlük. Arra kértem, gondolja át, mi az, amitől valójában fél. Másnap azt mondta, egy szemhunyasnyit sem aludt, mert ez a kérés motoszkált a fejében, s előjött, hogy gyermekkorában az édesapja folyamatosan verte, ő pedig megtanulta, hogy ha valaki nagyobb nála, bánthatja. Már ez a felismerés is elég volt ahhoz, hogy eltűnjön a félelme, s onnantól kezdve állandóan a lovakkal volt, látványosan átfordult a viselkedése.” Emese számára az állat által támogatott tréning és coaching igazi hivatás. „Nem is lehet más – mondja. – Ezeket az állatokat csak imádni lehet. Terápia ők nekem is. Mindent tudnak, valóban mindent.”

Nagy Enikő, fotó: Fórika Attila

Szakmai rapid randi

Nemrégiben különleges találkozási ponttá lett a Tamássy–Margalit-kúria, amelynek kertjében hét, többségében a környéken élő tréner és coach várta mindazokat, akik valamilyen elakadással küzdenek, netán válsághelyzetet élnek meg. A szakemberek által kínált hétféle megközelítés és módszer között kétségkívül mindenki megtalálhatta a kedvre valót, azt, amely a legnagyobb segítség lehet számára a továbblendülésben. A harmincperces beszélgetések után a keresők számára megadott a választott trénerrel és coachcsal való későbbi találkozás lehetősége is.

Mesesarok

Darázsveszedelem

Írta: Feketéné Schneider Mária, illusztrálta: Csepeliné Okszána

A történet akkor kezdődött, amikor hazajöttünk a nyaralásból. A darazsak mindig galibát okoztak az életünkben, most is ez történt. Este tíz óra körül lehetett. Apa megállt az autóval a házunk előtt. Jó volt hazaérkezni, legalábbis akkor még azt gondolta mindegyikünk. Apa kinyitotta az autó csomagtartóját, és egyenként kivette a bőröndöket. Mindenki megfogta a sajátját, és indultunk be a házba. Menet közben arról beszélgettünk, hogy kinek mi tetszett a legjobban a nyaralásban. Arra jutottunk, hogy jól éreztük magunkat, de azért hazajönni is jó volt. Anya megkereste a ház kulcsát a táskájában, az ilyenkor elég nehéz feladat, mert már egy hete nem kellett, így a táska aljára került. Végre sikerült, meglett a kulcs, kattant a zár, az ajtó kinyílt. Én mentem be elsőnek, felkapcsoltam a villanyt, hogy jobban lássunk. Akkor ért a meglepetés. A konyhaablak körül minden tele volt elpusztult darázsszal. Néhányuk az utolsó erejét összeszedve elkezdett repülni. „Hűha! Félek a darazsaktól! Mindig olyan helyen bukkannak fel, ahol nem számítok rájuk, és mindig megcsípnek!” – mondtam hangosan. Ennyit még soha nem láttam egyszerre, főleg nem bent a házban. Hogyan kerültek ezek ide? Hol tudtak bejönni? Hisz minden zárva volt!

Apa rohant utánam a konyhába. Anya is futott. Amikor a szüleim meglátták, hogy mindenhol darazsak hevernek, nem hittek a szemüknek. Több száz elpusztult rovar feküdt mindenhol. Anya máris hozta a seprűt. Muszáj volt azonnal eltakarítani

a tetemeiket, mert szinte be sem lehetett menni a konyhába. Kerestük a helyet, ahol bejöhetek, és az okot, hogy miért akartak bejönni, de akkor éjjel nem találtuk meg. Éjfél is elmúlt már, mire ágyba kerültünk. Hamar reggel lett, tudtam volna még aludni, de a kíváncsiság hajtott. Anya már a konyhában volt, kezében a légycsapóval. Mérgelődött. A levegőben vagy tíz darázs repdesett vadul, ki akartak jutni a szabadba. Kinyitottuk az ablakokat és az ajtót is, hogy megszabaduljunk tőlük. Sikerral jártunk. Kirepültek a nyitott ablakon. Pár perc múlva újból négy-öt darázs keringett a konyhában. Most már nem nyitottuk ki az ablakokat, hanem apa a légycsapóval elbánt velük. De akkor újból megjelent három. Az ablaküveghez szálltak. Mindenáron ki akartak menni. Jó, de akkor minek jöttek be? – gondoltam. „Baj van” – mondta anya. Kinyitotta az ablakot, hogy kirepüljenek, de egyre több darázs jelent meg. „Hol jöhettek be?” – hangzott el a kérdés többször is mindegyikünkől. Apa találta meg a helyet. Elhúzta a függönyt, és meglátta a pici lyukat a redőny tokján. Az egyik épp akkor akart bebújni. Ahogy sikerült átjutnia, már jött is a következő és a következő...

Tanakodtunk, mitévők legyünk. Kitaláltuk, hogy betömjük a lyukat. Akármivel nem lehet, valami kemény anyag kell. „A gipsz jó lehet, ha megszárad, biztosan nem tudják átrágni” – mondta apa. Így is lett. Anya gyorsan előkerítette a gipszes zacskót, keresett egy műanyag dobozt, és a zacskóból öntött egy kevés gipszet a

dobozba, adott hozzá vizet, és már kezdődhetett is a munka. A gipsz rövid időn belül kőkeményre száradt. Biztonságba kerültünk a darazsaktól. Legalábbis azt gondoltuk. Délután egyszer csak arra lettem figyelmes, hogy folyamatosan halk hangokat hallok a redőnytok felől. Mintha folyamatosan reszelne valaki. Egészen estig lehetett hallani ezt a neszt. Este egyszer csak megjelent a konyhában egy darázs. Megint nem értettük, hogyan került elő. Talán a délelőtti darazsak közül ez az egy elbújt, és nem vettük észre? Vagy sikerült beszöknie az ajtón? Nem ez történt. Felnéztünk a betömött lyukra. Újból ott tátongott. Kírágták magukat a darazsak, még-

hozzá ugyanott. A kőkemény gipsszel bajlódtak hát egész délután, és estére sikerült vagy harminc darázsnek bejönnie a konyhába! Akkor már nem volt kegyelem. Darázsirtóval fújtuk le őket, és újból begipszeltük a lyukat. Mivel a gipsz gyorsan megköt, és éjjel a darazsak is alszanak, biztosak voltunk benne, hogy aznap már nem jönnek elő. Így is volt.

Haditervet dolgoztunk ki ellenük. Ezt a következő este végre is hajtottuk. „El kell távolítanunk őket a redőnytokból – határozta meg apa a feladatot. – Ez veszélyes munka lesz.” Magára vállalta, hogy kibontja a tokot. Ez a művelet rettentőnek tűnt számomra, elvégre egy darázsfészek

lehet ott. Kerestünk egy vastag ruhát apának, hogy ne tudják megszúrni a fullánkjaikkal a darazsak. A fejére kalapot tettünk, és az arcát is elfedtük. Hoztunk egy létrát is, hogy könnyedén elérje a tokot. Nagyon izgultunk. Anya és én darázsirtóval a kezünkben készen álltunk a támadásra. Apa felmászott a létrára, és nagyon óvatosan kibontotta a redőnytok oldalát. A darazsak nagy része aludt, de néhány őrszem éber volt. Kirepültek, még hozzá egyenesen rám, az egyik meg is csípett. Anya lefújta őket a darázsspray-vel. Abban a pillanatban elpusztultak. A csípés helye nagyon fáj. Apa közben lebontotta a redőnytok oldalát. Nem hittünk a szemünknek.

Az egészet betöltötte egy hatalmas darázsfészek. Úgy nézett ki, mintha egy vár lenne. Szépen sorakoztak az emeletek egymás fölött, amíg a hely engedte. Ilyet még soha nem láttam. Hogy mikor költöztek be, azt senki nem tudja megmondani, nem vettük észre. A látvány nagyon félelmetes volt. A darázsspray viszont jó munkát végzett. Apa ki tudta szedni az egész fészket. Közben egy eltévedt darázs újból megcsípett. A bokámat marta meg, jól be is dagadt. Másnap orvoshoz kellett mennem, mert alig bírtam menni. Tulajdonképpen „csak” két csípéssel megúsztam a kalandot. Mi lett volna, ha tömegesen támadtak volna rám? Belegondolni is rossz.

Teremtett világunk Hódítók

Több mint száz év után újra megjelentek a hódok Magyarországon

Az Alcsúti Arborétum közelségében járunk, s a Váli-vízfolyás mentén egyszeriben egy leleményes építőmester mérnöki munkájára bukkanunk. A főtörzsekből, ágakból, kövekből épített gát és az így felduzzasztott víz; a jellegzetes „vár”, avagy az gallyakkal, lágyszárúakkal, iszappal fedett, víz alá nyúló védett üreghálózat; a kitorék vízállástól függően olykor kikanalító bejárata elárulja: hódok élnek a környéken. A vadászatok miatt az 1800-as évek végén halt ki az őshonos eurázsiai hód Magyarországon, s bár az 1990-es évek végén történtek kísérletek a visszatelepítésére, egészen mostanáig nem tűnt úgy, hogy otthonra lel nálunk a rágcsáló. Am a hód az elmúlt években – magától – újra megjelent hazánk vizes területein, így Fejér megyében, például az arborétumnál is. Sokan boszszankodnak ténykedése miatt, ám ökológiai jelentősége igen nagy. A hódok helyi „örangyalával”, Klébert Antallal, a Duna-Ipoly Nemzeti Park szakemberével a faj ökoszisztémára gyakorolt áldásos hatásáról beszélgettünk.

Metszet: Alfred Brehm – Az állatok világa

„Közép-Európa legnagyobb rágcsálója, az eurázsiai hód (*Castor fiber*) hajdanán Európa és

Ázsia mérsékelt övi erdeiben minden folyó és állóvíz mentén előfordult, ám a XIX. század végére száma jelentősen megcsappant, az ezer példányt is alig érte el – kezdi Klébert Antal. – Vadászták károkozása, húsa, bundája és mirigyváladéka, a hódpezsma miatt. Hazánkban az 1800-as évek végén lőttek ki az utolsó példányt, s több mint száz éven át nyoma sem volt annak, hogy ez az őshonos állat valaha itt élt. Teljesen kipusztult Magyarországon. Az 1990-es évek közepén a WWF kezdeményezésére próbálták visszatelepíteni, néhány egyedet szabadon bocsátottak Gemencen. Ám a mostanra számottevővé lett nyugat-dunántúli állomány sokkal inkább spontán betelepülés által alakult ki. A Duna felső folyásán, a németektől az osztrákokig erős populáció élt, amelynek egyedei terjedni kezdtek a folyó mentén. Így érkeztek meg Magyarországra is. Először a Szigetközben jelentek meg, nem sokkal ezután, 1988-ban nyilvánították védetté a hódot, melynek természetvédelmi értéke ötvenezer forint, s befogása, állományszabályozása, riasztása egyaránt engedélyköteles, az engedélyt az illetékes természetvédelmi hatóság adhatja meg. Minthogy nem vadászható, és természetes ellensége sincs, csak a farkas, könnyedén megtalálta a számára megfelelő életfeltételeket, s egyre nagyobb területeket hódított meg. A Dunába torkolló patakok mentén elindult felfelé, s mostanra középhegységeink lábát is elérte. Belakta a Váli-vízet és a Szent László-patakot, s eljutott Vértessacsáig, Bodmérig vagy épp Alcsútdobozig is. Több család is él erre felé. A nőstények évente két-három kölyköt hoznak világra, és a születésüket követően elüldözik a családtól a két év körüli ivarérett utódokat, amelyek néhány kilométerre távolodnak el a szülőktől. A szaporulat így foglal el újabb és újabb területeket, territóriumukat pedig szaganyagokkal jelölik ki.”

„A hód tartózkodási helyét nagyon könnyen elárulja még a teljesen tapasztalatlanok előtt is, és pedig rágásának a módjával. Az általuk lerágott fűz, kőris, nyárfa, szil,

somfa, tölgy, bükk, éger, galagonya, kökény és gyümölcsfák 20–30 cm magas csontjainak rágófelületén számos csatornaszerű, harántirányú bemélyedést láthatunk, melyek olyan éleshatárúak és simák, mintha hornyolóvesszővel vájták volna őket, pedig nem egyebek, mint fogának nyomai. Az állat nagyon óvatosan végzi fadóntómunkáját, gyakran pislogat fölé, hogy meggyőződjék róla, vajon számítania kell-e már a fa ledőlésére” – írja a nagy német zoológus, Brehm. A hód a saját igényeinek megfelelően tudatosan alakítja környezetét. A vízfolyással szemben halad, s amikor eléri a felső szakaszt, elkezd gátakat építeni, hogy a vizet visszatartsa, s elérhető közelségbe kerüljön tápláléka. Az új vizes élőhelyek kialakításával növekszik a terület diverzitása, változatos, gazdag mikroélethelyek jönnek létre. Ez történt az Alcsúti Arborétumnál is. „A hód igen megosztó állat, sokan csak az általa okozott károkat látják, ám ökológiai szempontból rendkívüli a jelentősége – hangsúlyozza a szakember. – Olyan helyeken valóban tud gondot okozni, ahol ember által értékesnek tartott fák, növények élnek a vízpartján. Ezekről egyedi védelemmel kell gondoskodni, egyszerűen be kell őket keríteni, legvégső esetben a természetvédelmi hatóság engedélyével át kell a hódokat telepíteni. Ám a problémáktól függetlenül a hód tevékenysége áldásos. Számos kutatás világított már rá, jelenléte milyen hatással van az élőhelyekre, s hogy mely növény- és állatfajok a nyertesek a ténykedésének. Azáltal, hogy ceruzaheggyező módjára körberágja és vízbe dönti a fákat, azok újabb gyökereket eresztenek, s az ágak rendszere élő, ivó- és rejtőzködőhelyet teremt más élőlényeknek. Így a vízparton újra madarak fészkelhetnek, kételtűek szaporodhatnak, halak lubickolhatnak, s a vadak is vízhez juthatnak. Az aszály idején komoly gondot okozott a vízhiány, ám azokon a területeken, ahol a hód jelen van, a gátak átszolgálták az állatokat a nehéz időkön. A hód tökéletesen végzi a vízvisszatartást, amelyet már évtizedek óta emlegetnek, tervezgetnek a talaj kiszáradása ellen tenni akarók. Összességében tehát a hód hatása a hazai élőhelyekre pozitív. Én magam nagyon örülök a térnyerésének.”

Nagy Enikő

Fotó: Klébert Antal

Kert, Szobanövényeink felkészítése télre

Kertészeti Áruda

Ősz van, elérkezett a szobanövények átültetésének és a telettésre való felkészítésüknek az ideje. A munka elvégzésére lehetőleg szélmentes időszakot válasszunk. Először az ültetőedényt jelöljük ki, amelyet a növény várható növekedési habitusának megfelelő méretben szerezzünk be. Általában kétevente szükséges átültetnünk a növényeket, így nyugodtan válasszunk két számmal nagyobb edényt. A kaspó lehetőleg műanyagból legyen, mert a cseréppel ellentétben jobban mozgatható, és nincs nedvtartó képessége.

Az ültetés megkezdése előtt biztosítsuk az új földkeveréket. Kertészetekben megfelelően előkevert virágföldet szerezhetők be az adott növénynek megfelelően. Emeljük ki a régi edényből a növényt, és az új kaspóba való behelyezés előtt alaposan vizsgáljuk meg a gyökérszót. A vékony gyökérkinövéseket metsszük körbe, de a vastagabbakat semmiképpen se csonkítsuk meg. A kellő metszés és vizsgálat után az előkészített friss földkeverékkel feltöltött közegbe helyezzük el a növényt. Járjuk körbe, hogy megnézzük, szépen áll-e, majd kis lapát segítségével egyenletesen kezdjük betakarni. Állítsuk be a végső magasságot, majd óvatosan kezdjük el tömöríteni a földet, mindaddig, amíg a növényünk stabilan nem áll. Az ültetés végeztével alaposan locsoljuk be, majd vágjuk vissza a növényt, és távolítsuk el az elszáradt, idomtalan részeket.

Néhány fontos szabály, amelyet a növény érdekében nem árt betartani:

- ✳ Soha ne tápozzuk az átültetett növényt, csak minimum 30 nap elteltével.
- ✳ Átültetés után ne érje közvetlen napsütés a növényt.
- ✳ Ügyeljünk arra, hogy a kaspó alul lyukas legyen, s így a felesleges víz szabadon tudjon távozni, tegyük alá tálcát.
- ✳ A növényvédelmi permetezést csak közvetlenül a telettető helyiségbe való elhelyezés előtt végezzük el.
- ✳ Nem minden növényt lehet ősszel átültetni, kérjünk szaktanácsot a kertészetekben.

Az ültetés végeztével különféle dekorációval díszíthetjük a kedvenceinket, agyaggranulátumtól kezdve a természetes kövekig. Magasabb törzsű növényeknél alkalmazhatunk apróbb kis örökzöldeket is.

Fotó: pexels.com

Harangszó A jó iskola össznemzeti érdek

Idén 25 éves a bicskei Szent László Általános Iskola

A Szent László Általános Iskola 1996. szeptember 1-jén kezdte meg működését abban az épületben, amely 1948-ig a Római Katolikus Egyház tulajdonát képezte, s melyet nevelési, oktatási célra visszaigényelhetett. Nem mindenkinek tetszett ez akkoriban a kisvárosban. Az idén fennállásának 25 éves évfordulóját ünneplő intézmény igazgatónőjével, Hetényi Anikóval az iskola történetéről, nevelési-oktatási elveiről, az elért eredményekről beszélgettünk.

– Mondhatjuk, hogy Bicskén ellenszélben kezdte meg a működését az iskola annak idején?

– Valóban mostoha körülmények között kezdtünk dolgozni. Az első tanév előtt, amikor már túl voltunk az induló első osztályosainknál a családlátogatásokon, még augusztusban is azt a hírt terjesztették a városban, hogy nem indul el az egyházi iskola, mert nincsenek pedagógusai, sem beiratkozott diákjai. Az első tanévben egyetlen tanterem állt a rendelkezésünkre, és a felmenő rendszerben évről évre szaporodó osztályoknak jó ideig osztozkodniuk kellett még bizonyos tereken az önkormányzat fenntartásában lévő általános iskolával, illetve több helyszínen folyt az oktatás. A pedagóguskar is az évek alatt formálódott. Az első igazgatónk Földesi Ferenc volt.

– Mára azonban egyértelművé vált, hogy van létjogosultsága Bicskén egy egyházi iskolának.

– Huszonnégy fővel indultunk, ma már 235 diákunk van. Minden évben másfélszeres a túljelentkezés hozánk, nem is tudunk mindenkit felvenni, és nemcsak a városból, de a környékből is járnak hozzánk. Bicskén is el- és befogadtak minket. Mondhatjuk, hogy az a célunk, hogy részese legyünk a helyi oktatáspolitikának, megvalósult. Hosszú út vezetett idáig, de mára bizonyítottunk. Sikereinket, eredményeinket az évek folyamán végzett nagyon erős fizikai, szellemi és lelki építkezésnek köszönhetjük. Egy darabig minden évben felröppent a hír, hogy megszűnik az iskola, de aztán ahogy megtaláltuk az arculatunkat, egyre elfogadottabbak lettünk. A hitre nevelés a pedagógiai programunk része, az arculatunk alapja – ebből a szempontból az iskola missziós területnek tekinthető –, de meg kellett határoznunk, hogy mellette mit tudunk még nyújtani. Az iskola elfogadottságához nagyban hozzájárult az a kitartás, kreativitás és attitűd, ami pedagógusainkat jellemzi. Egy idő után pedig megjöttek a tanulmányi sikerek is, amelyek szintén növelték az iskola népszerűségét. Azt

mondhatom, a Szent László ma Bicskének, a kistérségnek és az egyházmegyének is az egyik színvonalas, biztos lábakon álló, még szebb jövő elé néző nevelési-oktatási intézménye.

– Mi az, amit a hitre nevelésen felül fontosnak tartanak még?

– Mi úgy mondjuk, nem gyermek-, hanem értékközpontú iskola vagyunk, vagyis az értékeken keresztül érzük el a gyermekeket, és így válnak a gyerekek számunkra is fontosak. Valljuk, hogy a hit, a tudás és az ismeret nagyon fontos, de iskolánkban teljes emberek nevelésére törekszünk, ezért minden tantárgyra ugyanolyan hangsúlyt fektetünk. Célunk, hogy megtaláljuk minden gyermekben azt a képességet, tehetséget, ami benne megvan. Ugyanakkor nem vagyunk elitiskola, vannak sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő diákjaink is.

– Ma már az oktatás is több mint kétezer négyzetméteren, jórészt újonnan épült iskolában folyik.

– Az épület az újraindítás óta több ütemben alakult át, bővült, s ma már a jól felszerelt iskolák közé tartozik, amely fenntartónk, a székesfehérvári püspökség jóvoltából, pályázati erőforrásokból és szülői alapítványi támogatásból több kisebb lépésben gyarapodott, illetve újult meg. Ebédlőt, tanári szobát, osztálytermet, mosdókat alakítottunk ki, van könyvtárunk, informatika szaktantermünk, és minden igényt kielégítő tornateremmel is bővültünk, aminek az emeletén szaktanterem és foglalkoztatók lettek kialakítva. Valljuk, hogy a kultúra, ezen belül a nevelés-oktatás nemzeti létünk, fennmaradásunk egyik tartópillére. Jó iskolák létesítése össznemzeti érdek.

Borsányi Bea

(Az eredeti cikk a Fejér Megyei Hírlap Online oldalán, a feol.hu-n jelent meg 2022. április 8-án.)

Harangszó Kovács

Az első űrutazás után cinikusan kérdezték Gagarint a szovjet újságírók, hogy találkozott-e a mennyben Istennel. Mire ő azt válaszolta, hogy nem találkozott, mert nincs mennyország.

Pedig van az Istennek országa. Csak az nem hely, nem földrajzilag és természettudományosan leírható terület. Isten országa esemény, történet. Summásan: uralkodás. Isten országa ott van a teremtettségben és az emberi szívekben, ahol az Ő királyi hatalma érvényesül. Jézus kovászáról szóló példázata (vö. Mt 13,33) Isten országának az Igén keresztüli jelenlétéről beszél ebben a világban. Nem pontosan az, de olyasmi történik az Isten országában és uralkodásában, mint ami akkor, amikor egy háziasszony a kovászt a liszthez keveri, s az éjjel megkel.

Isten országa itt van és jelen van ebben a világban. Sőt, jelenléte természetes jelenlét. Amennyire természetes az, hogy egy gazdaságnak a háztartásában van kovász, azt a liszthez adja, és az megkel, annyira természetes, mondhatni, általános, mindennapi, hogy Isten országa és királyi uralma, országglása jelen van ebben a teremtettségben. Mert független ez az országglás attól, hogy az ember éppen mit gondol róla. Független attól, hogy évezredek alatt ki hogyan vitatja, ki hogyan kételkedik benne, ki hogyan veti meg. Isten országglása megdönthetetlen. Természetes, mint a háztartásban a kovász meg a liszt. Kálvin mondja, hogy engedjük el, mai szavakkal lépjük át mindazokat, akik Isten országának a természetes jelenlétét tagadják, megvetik vagy kicsinylik. Szó szerint: „A dölyfösöknek hagyjuk meg a maguk szemtelen mosolygását, míg váratlanul ámulatba nem ejti őket az Úr!” Abba fogja ejteni! Ebben a mostani időben is!

Ugyanakkor Isten országának ebben a világban és életünkben való jelenléte titokzatos. Nem véletlen a példázatban az „éjjel”. Ami a kovász által a liszttel történik, az éjjel történik. Az emberi szemek elől elrejtve történik. Végtelenül szép kifejezés áll itt az eredetiben. A háziasszony beleejti-belerejti a kovászt a tésztába. S ott a liszt meglevenítése mintegy „magától”, titokban történik. Ilyen az Isten országának a természete. „Beleejtette” az Őristen az ő Igéjét ebbe a világba. Belehullanak gondolatok, szavak, ígék az emberi szívekbe. És ott érni, erjedni, növekedni, életet adni kezdenek. Ki tudja, hogy miként. Titokzatosan „esik bele” valami isteni az emberibe, s ott élet támad. S akkor ott megmaradás van.

De az is megfogalmazódik itt, hogy ami az Isten országában történik, az minden titokzatossága ellenére is túlradó módon történik. A titkot nem értjük. De szabad hittel látni, hogy Isten uralmának rendje sokkal jobban érvényesül ebben a világban, mint gondolnánk. Mert ami az Isten országában, uralma alatt, akarata szerint történik ebben a világban és az emberi életben, az mindig felülmúlja a vártat, az elképzeltet, a reméltet. Jézus szavai a bizalmunkat erősítik.

Sőt, az is kiderül a példázatból, hogy Isten uralma és országglása terjeszkedő módon van jelen a világ és az ember életében. A kovász terjeszkedik a nyers tésztában. Terjeszkedve keleszti meg az egészet. Megállíthatatlan a folyamat. Visszafordíthatatlan az, ahogyan a kovász keleszti a tésztát. Hatalmas belső erő a kovász a tésztában. Terjeszkedik, tenyészik. S ez Isten országának a rendje is. Nem lehet a kelésben lévő tésztát megállítani. Nincs erő, hatalom, magasság, mélység, ember vagy ördög, amely Isten bennünk elkezdődő országglását és uralmát meg tudná törni.

Végül arról is pár szót, hogy Isten országának rendjében az Ige termékenyítően hat. Ahogy a kovász a lisztben termékenyítve hat. A példázat eredetijében egy magyartalanul lefordítható, mégis szép szókapcsolat van: „a kovász megkovászosítja a tésztát”. Azaz a kovász megtermékenyíti a tésztát. A kovászban ott a kenyér képe, rajza, terve, térképe. A kovász megszabja és meghatározza a tésztát. Isten ígéje áthatja a világot és az Isten országává lesz. Sőt, ahol áthatja, ott Isten országa van. Ott a menny egy darabja van.

Ez az evangélium!

Hős Csaba

Fotó: pexels.com

Mozaiik Tudta-e, hogy...

Felcsúton iskoláról először 1770-ben történt említés. Ez katolikus iskola volt, melyben 8 fiú és 4 lány tanult. A tanítás csak télen folyt. Danka Gábor tanító minden tanulójától évi 25 dénárt és 1 kenyeret kapott. 1783-ban a tanulók száma 13 fiú és 2 lány. 1806-ban a fehervári püspök nehezményezte, hogy az iskola ugyanabban az épületben van, mint a kocsmá. Végül Nagy Ignác táblabíró ajándékozott egy telket iskola céljára. A megépült iskola 1841-ben 50 tanulóknak adott otthont.

Ekkor már volt református iskola is, oda 11 fiú és 16 lány járt. Tanítójuk, Deme Áron a sárospataki kollégiumban tanult.

1869-ben 134 izraelita lakosa volt a falunak. A gyerekek oktatása a Schubert köz és a Kiss köz kereszteződésében levő, mára lebontott imaházban történt.

A máig használt iskola első két tantermét 1942-ben építették. A tantermek száma 1956-ban 5-re, 1960-ban 7-re emelkedett. 1948-ban az iskolát államosították, a két felekezet tanulóit összevonták, és Csörgöl Lajosnak, a korábbi református iskola tanítójának a vezetésével, 138 tanulóval kezdték meg az oktatást.

Noll Zoltán

1. kép: Az 1920-30-as években működő iskola, mely még ma is áll a Rákóczi utcában

2. kép: Az 1942-ben megépült kéttantermes iskola

Isten hozta!

A nyár utolsó hónapjában két kisbaba érkezett közösségünkbe.

Lengyel Zsombor – Lengyelné Juhász Krisztina és Lengyel Gábor kislánya – augusztus 2-án,

Dálnoki Klaudia Lora – Dálnoki Annamária és Dálnoki Mihály kislánya – augusztus 24-én született meg.

Isten éltesse!

Mészáros László polgármester szeptember hónap legalább 70 esztendőjét megélt születésnaposait is köszöntötte.

Baracska Sándorné Zsuzsanna a 79., Rada Lászlóné Veronika a 86., R. Dobozi Gábor a 76., Szócs Dezsőné Magdolna a 74., Bakonyi József a 73., Birton Mária a 72., Oláh Jánosné Erzsébet a 71., Horváth Györgyné Mária a 86., Benedek László a 81., Mocsonoky Péterné Ilona pedig a 87. születésnapját ünnepelte.

Hirdetésméretek

1/10 fekvő:	90x50 mm
2/10 álló:	90x105 mm
2/10 fekvő:	184x50 mm
1/4 álló:	90x131 mm
1/4 fekvő:	184x63 mm
1/2 fekvő:	184x131 mm
1/2 álló:	90x 268 mm
1/1 tükör:	184x 268 mm
1/1 kifutó:	210x297mm + 5-5 mm kifutó

Mészáros
Szeretettel várunk a Mészáros Pub & Pizzériában!

Akcióinkért, ajánlatainkért kövesd Facebook oldalunkat!

Házhozszállításért hívd a +36 30 486 2385 telefonszámot!

f meszarospub www.mesarospub.hu

@ jotojas.hu

Friss tojást, roppanós almát és édes almalét egy helyről a termelőtől, Felcsút Szűnyogpusztán a tojőháznál.

PÁK-TO Kft.
Tel.: +36 22 701 966
www.jotojas.hu

GONDOS TŰZÉP
Alcsútdoboz, Petőfi S. u. 7.

Nyitva tartás:
Hétfőtől péntekig 8.00–16.00
Szombaton 8.00–12.00

Rendelést telefonon is felvesszünk!
Telefon: 22-252-106
20-972-7750

Szuper hétvégi program az Alcsútdoboz Kalandparkban!

Ha aktív kikapcsolódást kerestek, várunk szeretettel az Alcsútdoboz Kalandparkban minden szombaton és vasárnap! Jó program az egész családnak!

20 fő feletti csoportokat hétköznapiokon is fogadunk. Bejelentkezés: +36305575460

f alesutikalandpark www.alesutikalandpark.hu +36 20 387 4613

Műszaki kereskedés nyílt az Agro-Felcsút Kft.-nél

A környék legnagyobb raktárkészletével várjuk kedves vásárlóinkat!

Agro-Felcsút Kft.
Telefon: 06 20 284 9076
Cím: 8086 Felcsút, Fő u. 1.
E-mail: kozpont@agro-felcsut.hu

R-KORD

Vasúti biztosítóberendezés, távközlés és erősáram tervezése, kivitelezése

A NEMZETI GYÁSZNAP ALKALMÁBÓL
2022. október 6 - án 11 ÓRAKOR A kopjafáknál

Emlékezzünk nemzeti hőseinkre!

„Ahány virágot kéz letéphet,
Még hervadatlant, ifjat, épet,
: Jövel! Tegyük kövükre le.”

Ábrányi Emil
Felcsút Községi Önkormányzat

PUSKÁS SPORT HOTEL AKADÉMIA

Konferenciák, rendezvények, lakodalmak kiváló helyszíne, a festői Alcsúti Arborétum mellett. Keresse fel éttermünket is!

www.puskashotel.hu
info@puskashotel.hu
foglalas@puskashotel.hu
Telefon: 22-701-017

Közérdekű információk

Bicskei Járási Hivatal – ügyfélfogadás: Bicske, Kossuth tér 14.

Minden hónap első hétfőjén, 13.00–16.00

Tessely Zoltán országgyűlési képviselő fogadóórája:

Bicske, Szent István út 1.

Páros héten: szerda, 16.00–18.00

Páratlan héten: csütörtök, 10.00–12.00

Önkormányzati Hivatal – ügyfélfogadás: Tel.: 22/594-036

Hétfő: 8.00–16.00

Szerda: 8.00–16.00

Péntek: 8.00–12.00

Polgármesteri fogadóórák: Tel.: 22/594-036

Hétfőn 8 órától,

előzetes időpontfoglalás alapján, amíg van érdeklődő.

Orvosi rendelő, Faluház: Fő u. 137., tel.: 30/876-8145

Hétfő és szerda: 12.00–14.00

(szerdán 9 és 11 óra között tanácsadás),

kedd és csütörtök: 13.00–15.00,

péntek: 8.00–12.00

Gyógyszertár, Faluház: Fő u. 137., tel.: 22/252-550

Az orvosi rendelő rendelési idejében tart nyitva.

Fogászat, Faluház: Fő u. 137., tel.: 22/668-224 (dr. Hargitai László)

Szerdán 11 és 16 óra között (előjegyzés alapján)

Gyermekorvos, Tamássy-Margalit-kúria:

Fő u. 68., tel.: 20/395-5555 (dr. Varga László)

Kedd: bejelentkezés 12 és 15 óra között,
rendelés 13 és 15 óra között

Csütörtök: bejelentkezés 13 és 15 óra között,
rendelés 14 és 16 óra között

Orvosi ügyelet: Az orvosi ügyeket a bicskei központi ügyelet látja el.

Tel.: 70/370-3104 és a 104-es központi hívószám

Hétköznap délután 4 órától másnap reggel 8-ig,

hétvégét és ünnepnapokat megelőző utolsó munkanap

16 órától az azt követő első munkanap 8 óráig.

Védőnői szolgálat, Faluház:

Fő u. 137., tel.: 30/970-8517 (Makai Kinga védőnő)

Tanácsadás szerdánként 9 és 13 óra között

(előzetes bejelentkezés minden esetben szükséges)

Faluház: Tel.: 22/594-368, Szarvas Józsefné: 70/450-8704

Posta: Fő utca 73., tel.: 22/594-049

Hétfőtől péntekig 8-tól 16 óráig

Könyvtár: Fő u. 68., tel.: 70/338 4814

Hétfőtől péntekig: 8.00–12.30, 13.30–16.00

Körzeti megbízott: Fő u. 191., tel.: 20/526-8664 (Gáfor János)

Esély Gyermekjóléti Alapítvány: Fő u. 68., tel.: 22/999-424, 70/450-8733

Fotó: Fórika Attila

Felcsúti Hírlap

A Felcsúti Önkormányzat hivatalos, ingyenes hírlevele, megjelenik havonta harminckét oldalon, 800 példányban.

Nyilvántartásba véve a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal által 163/2233/3/2011. számon.

Felelős kiadó: dr. Sisa András jegyző, **Kiadja:** Felcsút Község Önkormányzata, **Hirdetésfelvétel:** titkarsag@felcsut.hu,

Kéziratleadás: 20/336-2680; **hirlap@felcsut.hu**, **Terjesztési észrevételek:** muszak@felcsut.hu